

Yargı bağımsızlığı konusunda çok endişeliyiz

Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı (ALDE) Başkan Yardımcısı Alexander Graf Lambsdorff, rüşvet ve yolsuzluk operasyonu sonrasında polis müdürlerinin görevden alınmasını ve dosyaya yeni savcılar eklenmesini eleştirdi.

BİRİNCİ SAYFADAN DEVAM

Lambsdorff, gazeteci-yazar Nazlı Ilıcak'ın fikirleri nedeniyle hükümete yakın bir gazeteyle ilişkisinin kesilmesini de "çok endişe verici" olarak yorumladı. Aynı gazetenin daha önce de bir diğer gazeteci-yazar Yavuz Baydar'la yollarını ayırdığını hatırlatarak Ilıcak'ın da aynı akıbete maruz kalmasının "üzücü ve kaygı verici" olduğunu söyledi. Hükümetin kendilerine basın hürriyetiyle ilgili herhangi bir sorun olmadığını aktardığını ancak yaşananların gazeteci ve köşe yazarlarının artık Türkiye'de "hayatlarının hiç de rahat olmadığına" işaret ettiğini söyledi.

YARGININ BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUKİ SÜRECE İLİŞKİN ÇOK ENDİŞELİYİZ

Yolsuzluk soruşturmalarna da değinen Lambsdorff, çok sayıda polis müdürünün görevden alınması, yeni savcılarının göreve getirilmesinin kendilerini yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı ve hukuki sürecin sağlıklı işleyeceğine dair 'derin endişelere' sevk ettiğini vurguladı.

Soruşturma sürdüğü için bütün ayrıntılara vakif olmadığına işaret eden Alman Liberal dünyada yolsuzluğun irtikap edilmediği ülke olmadığına, an-

cak temel meselenin yolsuzluklar yaşandığında bu olayların üzerine adil ve tarafsız şekilde gidilip gidilmediği olduğuna işaret etti. AB Komisyonu'nun önceki günkü açıklamasına atıf yapan Lambsdorff, sürecin soruşturmaya maruz kalanların müdahalesi olmadan tarafsız ve adil şekilde yürütülmesi ihtiyacına dikkat çekti.

Yolsuzluk vakaları arasında da farklar olduğunu belirten Lambsdorff, "Münferit vakalar olabilir ya da yolsuzluk çok yaygın olarak yaşanıyor olabilir. Ayrıca devletin çok üst seviyelerinde yaşanan yolsuzlukla, daha düşük bürokratik seviyelerde yaşananlar arasında fark var. Doğu Avrupa ve İtalya'da da devletin çok üst seviyelerinde yolsuzluk vakalarına rastlıyoruz. Yani bu konuda Avrupa Türkiye'den çok daha iyi durumda demiyoruz. Ancak üst düzey yolsuzluğun bilhassa toplum dokusu ve halk nezdinde çürütücü özelliği var. Yüksek maaşlı üst düzey yetkililer de yolsuzluğa bulaşıyorsa bu bütün topluma sirayet ediyor. Ve hızlı bir şekilde münferit vakalardan yolsuzluğun yaygınlaştığı bir safhaya geçiyorsunuz. Bu çok endişelendirici. Türkiye bu yola girmemeli." dedi.

AP'deki en büyük 3. siyasi grup olan Liberallerin grup başkan yardımcısı olan Alexander Graf Lambsdorff, Türkiye'de devam eden rüşvet ve yolsuzluk operasyonunu Zaman'a değerlendirdi.

FOTOĞRAF: ZAMAN, MAHMUT BURAK BÜRKÜK

Geçtiğimiz temmuz ayında Hırvatistan'ın katılımıyla üye sayısı 28'e çıkan Avrupa Birliği (AB), ekonomik olarak dünyanın en müreffeh coğrafyası olmanın yanında demokratik değerler ve insan hakları açısından da üst düzey standartlarıyla dikkat çekiyor. FOTOĞRAF: REUTERS, STOYAN NENOV

Bir 'taşeronu' kim ciddiye alır?

SELÇUK GÜLTAŞLI BRÜKSEL

Daha önce iktidarın Kemalist bir söylem temellük ettiğini, tepkilerinin de Kemalistliğini söylüyorduk. Şimdi sahiplenilen üslup ise Ergenekonculan bile aratıyor. Yok, fotoğraflardaki arabanın fanı yanyormuş ama güneş de ışıldanmış, o tarihte o araba markası kullanılmıyormuş. Hızla 'font'lara yaklaşıyor intibai ediniyorum? Bazı reflekslerimiz Dani Rodrik'ten daha maharetli çıktı, helal olsun.

Madem her şey kurgu, her şey ABD ve İsrail'in yerli taşeronu ile işbirliği içinde yürütülüyor, bu kadar polis müdürü neden görevden alınıyor, savcılara niye baskı uygulanıyor, alakasız şehirlerdeki kaçakçılık ve organize suçlardan sorumlu polisler neden kızığa çekiliyor? AK'sa bir iktidar, abdestimizden eminsen, bu telaş, bu endişe niye? İsrail ve ABD emrediyor, biz de taşeronluk yapıyoruz, ben de kendi çapımda bir katkı yapayım Brüksel'den.

Malum Brüksel ne de olsa AB'nin merkezi, yani tam dış güç. 50 yıldır üyesi olmak için çırpındığımız dünyanın en müreffeh köşesi ama olsun yine de dış güç. AK Parti'nin iktidarı tahkim etmesinde, askeri vesayetinin geri çekilmesinde, yargı vesayetinin tepelenmesinde Başbakan Erdoğan'a çok destek oldular ama yine de dış güç.

Dün Brüksel'de birçok insanla görüştim. İçinde Avrupalılar da var, oldukça yetkili Türkler de. Hizmet Hareketi'nden pek hazretmediğini bildiğim bir Avrupalı elindeki telefonuyla Türkiye'deki gelişmeleri takip ediyor. Önce polis müdürleri, öğleden sonra İstanbul Emniyet Müdürü görevden alınıyor, savcılara katkı olsun diye soruşturmaya başka savcılar ekleniyor, "devlette çete var, kökünü kazıyacağız" diye aktıyor haberler. Avrupalı muhatap, 3 bakanın oğluyla ve bir bakanın kendisiyle ilgili ciddi ithamlar uçuşurken, so-

ruşturmaya yürüten polislerin, polis amirlerinin ve konuyla hiç ilişkisi olmayan başka illerin yolsuzluk, kaçakçılık emniyet şube müdürlerinin görevden alınmasını "bunlar olursa bir muz cumhuriyetinde olur" diye özetleyiverdi.

Ben "Türkiye muz cumhuriyeti değil." diyen Başbakan'a nazire yaptığını düşündüm, meğerse hiç duymamış. Brüksel'den Türkiye'ye bakanlar bu işin arkasında Hizmet varsa bile hükümetin reflekslerini "muz cumhuriyeti" kategorisine koyuyor.

"Zamanlama manidar, neden şimdi ve soruşturma detayları nasıl sızdın?" açıklanmış duyanlar da hayretlere gark oluyor. Diyorlar ki: "Biz bunları Ergenekon soruşturması başladığından beri yargılananlardan, ulusalcılardan vs. duyduk. O zaman da hükümet bize Türkiye'de hangi mühim adım atılacağına ilişkin mesajlar uçuşurken, so-

gelir diye mukabele ediyordu. Bize ısrarla içeriğe bakmamızı salık veriyorlardı." Bir diğeri, eğer bunu Hizmet yapıyorsa hukuksuzlukla mücadele ediyorlar, Genelkurmay Başkanı'nu bile mahkemeye çıkarabildiği için haklı olarak övünen AK Parti'nin 3 bakanın oğlu söz konusu olduğunda "sonuna kadar gideceğiz demesi beklenirdi" diyor.

Bir 'taşeronu' kim ciddiye alır bilmiyorum ama söyleyeyim: Eğer paralel devlet yapılanmasa iddiasının ciddiye alınmasını istiyorsanız yolsuzluğun üzerini örtmeyeceksiniz. Yoksa sizi dinleyen çıkmaz. "İleri demokrasi" ile yola çıkıp "muz cumhuriyeti"nde menzil-i makûsa varmış olursunuz. Gazetelerde aynı gün hem Hizmet'in ABD'nin taşeronluğunu yaptığı yazılıyor, hem de Amerikan federal polis teşkilatı FBI'nın Türk okullarını bastığı nese içinde haberleştiriliyor. Taşeronluğun da asgari bir tutarlılığı olur.

Abdülhamit Bilici

Utaniyorum

Hak ve adalet ölçüleri açısından kabul edilemeyecek bir skandal kamuoyuna yansıdığı zaman demokrasıyla yönetilen ülkelerdeki teamüller bellidir.

En önemli kural, soruşturmanın hiçbir şüpheye yer bırakmayacak kadar özgürce yürütülmesidir. Hukuk çerçevesinde soruşturmayı yürüten yargı ve onun emrindeki kolluk kuvvetlerine müdahale edilmediğine dair en küçük ima bile demokrasilerde intihar olarak kabul edilir. Suçun örtbas edilmeye çalışıldığı izlenimi verir. Medya, kamu yaran olan ve haber değeri olan bilgileri kendi gazetecilik süzgecinden geçirdikten sonra olayın perde arkasını

özgür biçimde halka aktarır. Hakkında iddia olan kimseye suçlu nazarıyla bakılmaz. Beraat-i zımmet asıldır. Ancak konumu gereği soruşturmanın selametini etkileyecek konumdakiler, ya istifa eder ya da aklanana kadar görevden el çektilir.

Almanya Cumhurbaşkanı Christian Wulff, rüşvet olarak kamu gücünü kötüye kullandığı, yatak odasına istif edilmiş çelik kasalar ortaya çıktığı veya ayakkabı kutularını dolduran milyon dolarlarla yakalandığı için değil, bir iş adamı arkadaşından aldığı 500 bin euroluk düşük faizli krediyi eyalet meclisinden gizli tuttuğu ve bunun medyaya yansımaları engellemeye çalıştığı ortaya çıkınca hiç beklemeden istifa etti. "Bana duyulan güven zedelendi. Bu yüzden istifa ediyorum" diyen Wulff, temizlenmek için manastıra kapandı.

İkinci örnek, Obama tarafından büyük beklentilerle ABD'nin en kritik kurumlarından CIA'nın başına getirilen 4 yıldızlı General David Petraeus. CIA başkanının özel e-maillerinin güvenliğiyle ilgili FBI'nın yaptığı araştırmada, evlilik dışı bir ilişki içinde olduğu ortaya çıktı. Kritik konumdaki bir isimle ilgili bu durum, Amerika gibi bireyselliğin güçlü olduğu bir toplumda "Kendi özel hayat, ne yaparsa yapısın" diye bakılmadı. Çünkü böyle bir ilişki, ABD çıkarlarını tehlikeye atacak bir şantaj aracı olabilir.

Olayın ortaya çıkması üzerine hemen istifasını açıklayan Petraeus, "37 yıllık evliliğimin ardından böyle bir ilişkiye girerek çok yanlış bir şey yaptım. Böyle bir davranış kabul edilemez, hem bir eş hem de böyle bir kurumun lideri olarak" ifadelerini içeren e-mailini tüm CIA çalışanlarına gönderdi ve ismi gelecekteki muhtemel başkan adayları arasında geçmesine rağmen köşesine çekildi. Marjinal çevrelerde bir sürü komplo teorisi uçuşturdu ama demokrasi, seffalık, ahlak ve hukuk ilkelerinden sapılmadı.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü, içinde bakanların, bakan çocuklarının, bir kamu bankası genel müdürü, bir belediye başkanı ve işadamlarının yer aldığı rüşvet ve yolsuzluk davasıyla ilgili ilk haberleri duyduğumda önce inanmadım. Sonra kaç yıldır bizzat tanıdığım, oturup konuştuğum müteber isimler ve yakınlarıyla ilgili medyaya yansıyan belge ve iddiaları okudukça şaşırardım. Yasal dinlemelere yansıyan ifadeleri, rüşvet, hediye ve suiistimalleri okudukça, yıllardır en zor zamanlarında destek verdiğim, gücünün arkasında olanımla pay sahibi olduğum, temizlik iddiasını taşıyan 'AK' Partili bu kadar üst düzey isimlerin yaptıklarını görürse şaşkınlığım hayal kırıklığına dönüştü.

Kendimi teselli için, "Olabilir, bu kadar büyük bir parti içinde yanlış yola düşenler olabilir. Sonuçta insansınız. Biz de Almanya, ABD gibi demokratik bir ülkeyiz. İstifa ederler, belki de yargı sonucunda aklanırlar" diye düşündüm. Ama sonrasında gözümüz önünde yaşananlar hayal kırıklığına dönüştü. Çünkü böyle bir rezaleti ortaya çıkaran kamu görevlileri ödüllendirileceğine soruşturmayı yürüten savcılarının, gece yansı toplantılarıyla öneri tıkandı. Yetmedi, İstanbul Emniyet Müdürü görevden alındı. Ankara ve diğer birçok şehirde organize suç birimlerinin başındaki şefler değiştirildi. Somut suçun üzerine gitmek yerine ABD, İsrail komplo teorileri üretildi. Tüm bunlar yapılırken vahim iddialarla suçlanan bakanlar yerlerinde kaldı.

Eskiden derin devletin sürekli yaptığı gibi Hizmet Hareketi'ni düşmanlaştırmaya dönük bir karalama kampanyası ve yargı, emniyet dışındaki kurumları da kapsayan bir cadı avı başlatıldı. Dershane tartışmasından aylar önce başlamasına rağmen soruşturma sanki bunun parçası gibi gösterildi. Şimdi hayal kırıklığım, utanca dönüşmüş durumda. Normal bir demokraside olması gerekenleri tam tersi ülkemizde yaşadığı için, siyasetçilerimiz, medyamız, aydınlarımız bu kadar savrulduğu için utaniyorum. Umanım, ülkemize bunu reva görenler de azıcık utanırlar. a.bilici@zaman.com.tr

İktidar partisine yolsuzluk baskını

BİRİNCİ SAYFADAN DEVAM

AB Zirvesi için Brüksel'de bulunan Rajoy, kararın açıklanmasını beklediklerini ancak "endişeli olmadıklarını" söyledi. Ülkede yüzde 25'leri bulan işsizlik sebebiyle halk desteği zaten düşüştü olan İspanyol başbakan, soruşturma doğru zaten şahısla alakalı olmasa da iddialar nedeniyle büyük yara almıştı. İddialara göre PP'nin eski mali işler sorumlusu Luis Barcenás, müteahhitletirin partiyi 'bağış' olarak verdiği milyonlarca Euro'yu parti liderlerinin zimmetine geçirmesi yarımcı oldu. Rajoy ve diğer üst düzey yetkililer, yolsuzluk suçlamalarını reddederken, tutuklu yargılanan Barcenás'ın alınan rüşvetlerle gizli bir fon oluşturduğu ve İsviçre bankalarında 48 milyon Euro parası bulunduğu iddia ediliyor. Barcenás'ın, karapara aklama ve vergi kaçakçılığıyla ilgili başka bir davası daha bulunuyor.